

**TILAK MAHARASHTRA VIDYAPEETH, PUNE**  
**M. A. (PARANGAT) SOCIAL SCIENCES (ECONOMICS)**  
**EXAMINATION: MAY – 2026**  
**FIRST SEMESTER**

**Subject: Economics of Agriculture (ECOMJE-101)**

**Date: 20/05/2026**

**Total marks: 100**

**Time: 10.00 am to 1.00 pm**

**Instructions:** 1) Attempt all Questions.  
2) Figures to the right indicate full marks.  
3) Answer should be precise and to the point.

**Q. 1) Answer any FOUR of the following questions in 500 words. (60)**

1. Write the meaning of agricultural business. Describe the types of agricultural business.
2. Describe critically the theory of unlimited supplies of labour propounded by Arthur Lewis
3. Discuss critically the law of variable proportion
4. Explain various factors affecting the farming system
5. Describe the theory of agricultural transformation propounded by Schultz
6. Discuss the interrelation between agricultural development and environment

**Q. 2) Answer any FOUR of the following questions in 300 words. (40)**

1. Explain the significance of the agricultural production function
2. Describe critically the features of contract farming
3. Discuss the characteristics of the supply of agricultural products
4. Describe the interrelationship between agriculture and industry
5. Describe the changing scope of economics of agriculture
6. Explain the theory of agricultural development propounded by Boserup

**मराठी रूपांतर**

**सूचना :** १) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहे. २) उजवीकडील अंक त्या प्रश्नांचे गुण दर्शवितात.  
३) उत्तर तंतोतंत आणि मुद्देसुद्द असावे.

**प्र. १) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ५०० शब्दात लिहा. (६०)**

१. कृषी व्यवसायाचा अर्थ लिहा आणि कृषी व्यवसायाचे प्रकार स्पष्ट करा
२. आर्थर लुईस यांचा अमर्यादित कामगार पुरवठा सिद्धांताचे टिकात्मक वर्णन करा
३. बदलत्या प्रमाणांचा सिद्धांत टिकात्मकरीत्या स्पष्ट करा
४. शेती प्रणालीवर परिणाम करणाऱ्या विविध घटकांची चर्चा करा
५. शुल्झ यांचा कृषी परिवर्तनाचा सिद्धांत स्पष्ट करा
६. कृषी विकास आणि पर्यावरण यांच्यामधील सहसंबंध स्पष्ट करा

**प्र. २) खालीलपैकी कोणत्याही चार प्रश्नांची उत्तरे ३०० शब्दात लिहा. (४०)**

१. कृषी उत्पादन फलनाचे महत्त्व स्पष्ट करा
२. करार शेतीच्या वैशिष्ट्यांचे टिकात्मक वर्णन करा
३. कृषी उत्पादनांच्या पुरवठ्याच्या वैशिष्ट्यांचे स्पष्टीकरण द्या.
४. कृषी आणि उद्योग यांच्यातील परस्परसंबंध वर्णन करा
५. कृषी अर्थशास्त्राची बदलती व्याप्ती स्पष्ट करा
६. बोसरप यांचा कृषी विकासाचा सिद्धांत स्पष्ट करा